

Latweeschu Uwisēs.

Ur augstaš Geweschanaš = Kummiffiones sinu un nowehleschanu.

Nr. 40. Zettortdeenâ 2trâ Oktober 1824.

No Pehterburgēs.

No muhsu augsta Keisera un Kunga braufschanas sadfird, ka pa dauds weetahm, fur nakts kohrteli turreja, leelas dahwanas, grebse-nus no dahrgeem afmineem un zittus glihsumus tahm gaspaschahm, kas kâ fainneezes to augstu Weesi usnehmuschas, eeschinkojis. 23schâ August mehnescha deenâ Winsch nobrauzis Rjeesan Gubernementa galwas pilsatâ, ko arri Rjeesan sauž. Generalgubernatora kungs, kam taš wahrds Balaschow, augstam Keiseram jau us Gubernementa rohbescheem bij prettim nahzis; pehz diwi deenahm Winsch us Lam-bow Gubernementu aisbrauze.

No ta jauna un branga pilsata Ddeffa, pee melnas jubras, raksta, ka fissenes tur apfahrt weetahm leelu skahdi darrijuschas. Nu jau ohtrais gads, ka tur warren karsta un sausa waffara. Pa simts werstehm apfahrt wissa sahle no faules kâ nodedsinata effoti, bet kohku un fruhmju lappas wehl turrotees. No dahrsu un kohku augleem leela pilniba, maisē ittin leh-ta, tikkai malka un kohrteles pilsatâ padahrgas. Geksch andeleschanas scho gadd tur warren klufs effoht un mas naudas.

No Rihges.

Pee mums taggad arri weena krahschanas lahde irr eezelta, ta Rihges birgeru beedriba us wairoshchanu wissadu derrigu un labbu leetu 400 Rubb. sudr. kâ pirmu eefahkumu irr de-wufi, tas preekshneeks schihs krahschanas lah-des irr zeenigs mahzitais Thiel. Tee likkumi schihs lohti waijadhigas un labbas leetas no augstaš wirsneežibas irt apstiprimati un arri jau druffeti, it labb wahzu kâ latweeschu wallodâ. Winnus warr dabuhht pirkt par 10 Kap. sudr. pee muhsu pilsata grammatu

speedetaja Häcker. Zkkatrs, kas par scho leetit wairak grihb sinnaht, to atraddihs schinni masâ grammatinâ. Kad schi krahschanas lahde tikkai preeksh deenesta behrneem un zitteem maseem laudim irr eezelta, tad ta leelaka nauda, ko tē us augleem (intressehm) nem, irr 50 sudr. Rubb.; ta masaka nauda, ko fanem, irr 5 Rubb. sudr. It pihs gaddu, no Ima lihds Iota Oktober, un atkal no Ima lihds Iota April, sawu naudu tur warr us augleem nodohht. Ir par wissu gaddu par Rubbeleem, bet ne masak kâ weenu Rubbuli eeksch to lahdi warr nodohht, bet tad ne dabbu auglus. Wissi Rih-ges basnizfungi pilsatâ un preekshpilsatōs, bes weena mahzitaja, fanems naudu preeksh krah-schanas lahdes, un tee augli, kas ifgaddus tohp ismaksati irr 5 no simts. — Kad to ap-dohma, zik dauds masi laudis sawu krahjumi-nu, ko fuhri gruhti pelnijuschi, dauds reisahm paspehle, tapehz ka neustizzameem zilwekeem aisdoht; jeb kad peeminn, zik daudseem winnu nauda bes wisseem augleem mahjās schkirstâ irr jaturra, tad par to japreezajahs, ka jelle weenureisi arri pee mums schi lohti labba leeta irr apgahdata. *)

Par wissu August mehnesi 56 fuggi pee mums ar daschadahm prezzehm atbraufuschi un atkal 93 fuggi no mums aisgahjuschi, no furreem 42 ar kohkeem un arri 1 ar gohwju lohpu fauleem bij peelahdesi. — Pee Dau-gawas krašta zitti puikeli spehleja smitts, weens wirsneeka dentschiks, us sirgu schury turp jah-didams, baidija tohs behrnus, un winna sirgs stahwus zeldamees, weenam puisenim kreisu leelu salausija; schi leeta taggad, kâ peenah-

*) Kad tee likkumi schihs krahschanas lahdes mums buhs rohkās nahkuschi, meh gohdigam lassita-jam turplikam par teem wairak sinnas dohst.

fahs, tohy ismekleta. Atâ September muhsu
 Kalku-eelâ salbats, kas kâ algabsis deeneja,
 sinaggas zuffera lahdes no weena namna us
 ohtru aisneffe, eelas widdû kahja tam isflihde
 un ta sinagga lahde, fo us plezzahm neffe,
 fatreeze neffeja galwu tik breefmigi, ka stipri
 uskleedsis, tulihht nomirre. Par weenu kutsche-
 ri, kas patlabban pamasitin par eelu brauze,
 ganna dohmas bija, itt kâ buhtu winsch pee
 schihš nelaines wainigs, bet zaur oneem lee-
 zineckeem schi wihra nenoseedsiba irr tappusi
 parahdita. —

Wellam daschads apgehrb.

(Deigums.)

Wels un wels, tã zitti teize, kas manus
 rakstus Nr. 37. lassija. — Zitti atkal noscheh-
 loja nabbagu tehru un sehnu, tikkai bailigi
 jautadami: Kas tas gan warreja buht? —
 bet zitti drohschi un tizzigi fazzija: Deewa
 wahrds mahza: Tas Pestitais irr atspihdejis,
 ka winsch tohs wella darbus isahrditu, tapehz
 ir schis puisens, appatsch Deewa fargaschanas
 buhdams, ne no wella warreja wahrdsinahts
 tapf. Warr buht zitta waina, fo mehš ne
 sinnam, winnu us schahm nelaines pehdahm
 buhs waddijust.

Kurru wahrds es par taisneem wahrdeem
 turru, to gohdigs lassitais pats gan sinnahs.
 Kurseh zilweka behrns itt gruntigi wissas pa-
 faules notikkumus warr isdibbinahht. Deews
 dauds leetas mums schein noslehpis, fo mehš
 tikkai muhschiga gaischumã itt skaidri redseim;
 un tapehz lai mums peeteef ar to, fo tas
 Wissusinnatais weffelam prahtam, gaischahm
 azzim un mannigahm aufim dewis fapraft. —
 Tahds wels, kahds muhsu nelainigam puifim
 peesittahs, tahds jau daschu labbu irr mohzijiis
 un wehl mohzihs; bet ja tikkai prahtigs un
 mahzihts zilweks ihstã laikã klahht irr jeb pa-
 dohmu dohd, tad tahdu wellu gan warr isdshht
 ir bes kwehpinafchanas. — Mar schkeet
 muhsu sehnam, jau laukã tuppohht, karsons
 buhs peesittes; un ka tahdã flimmibã daschadi
 murgi zilwekam usstahjahs, to katrs sinn, kas
 pasaulẽ ar gaischahm azzim dsihwojis. Mah-

jãš pahrnahjis, pufsapreibis, sehns pats ne
 fo ne teizis, no zitteem ir prassihhts ne tappis,
 winsch siltã rijã sawu affini wehl wairaf sakar-
 stejis, un tas pats gihmis, kas jau weenreis
 winna firdi weetu bija atraddijis, tas taggad
 atkal kã dsihws winnam rahdahs; karsons
 winnu dsenn no siltas rijas behgt un murgi
 winnu pawadda zaur tuunschû aukftu nakti to
 weetu un tahs leetas mekht, kas paschã no
 flimmibas pahrnehtã firdi bija. Skreijoht
 pehdigi spehki winnam suhd un purwekli eefsch-
 jis winsch apgihbst. — Ja zits kahds tulihht
 scho flimmu sehnu buhtu usgahjis un mahjãš
 pahrneffis, tad to gan buhtu warrejis glahbt
 un weffelu darriht; bet spreescheet paschi, zau-
 ru nakti un deenu karstã flimmibã purwekli
 gulloht, woi tas kahds brihnums, ka winna
 lohzekli bija stihwi un faranti un walloda win-
 nam panemta? Zabrihnojahs tikkai, ka ne
 wissa dsihwiba pagallam isjuddusi. — Nab-
 bags wels, kas jau daschureij weli afsuhdschhts
 tappis, ir schein bes wainas. Pats leyns
 buhdams, winsch ir nekad ar jauneem behr-
 neem kahribas fildas zell; tas winnam kauns
 buhtu, itt kã wilkam, no ka teiktu, ka winsch
 pehz muschahm tihko. Bet warr buht, ka
 winsch schi sehna tehru fahrdinajis tizzeht:
 Ka tas, kas no flimmibas zehlahs, wella darbs
 effohht, lai wezzais baldahs un drebb. —
 Drohscha tizziga firds wella kahribas wissur
 winne; tapehz, lai winsch preefsch mulku un
 flimmu lauschu azzim isgehrbjahs, kã winnam
 tihk, mehš ne gribbam bailotees, bet drohschi
 un tizzigi ar Martinu Lutteru fazzihht:

Deews Rungs irr mums kã stipra pilz,
 Kur muhscham ne bihtamees;
 Weens palihgs, kas muhs ne peewils,
 Kad winnam nodohdamees. —
 Lai buhtu welli tuhstoschi,
 Kas mekletu mums skahdeht,
 Lai dohmatu arr zilweki
 Muhs apburt un nolahdeht:
 No galwas mattinu ne raus
 Tee mums ar sawu prahtu!
 Ne kahdu wallu tas tecim laus,
 Kas allasch mums irr klahtu,
 Dauds spehzigats pahr winneem!

Kurfischs,
 16tã September 1824.

Pauffler.

N o N e r r e t a s.

Uispehrn Rihges Uwisēs tappe peeminneta weena mahnu grahmata, kas weetahn Jggau-nusemmē un Widssemmē rohnotees stary semnee-keem, fo mulku laudis turroht par swehtu, un no ta engela Mikkela farakstita grahmata, un kurrā dauds leekas, zilweku prahnu aptunso-damas un ar Deewa swehteem wahrdeem ne-faderrigas mahzibas atrohnamas. *) — Pehz kahdu laiku winna tiffe ir mannās rohkās, un es, to lassidams un redsedams, kà lohti schē daschas labbas mahzibas ar dauds leekahn mahzibahn fajauktas bija, firsnigi preezajohs par to, ka winna wehl ne bij rahdijusees man-nā draudse un ka mannu draudses lohzehtu prahts zaur to wehl ne bija apmahnihts. Bet schis preeks man subde ar scho seemu. Sawu draudsi apmekledams, es nahzu arridsan wee-nās mahjās, fur labbi ismahzihts sehns bija, apraudsiju winna rakstischanas grahmata un atraddu tanni paschā weenu gabbalu no tahs peeminnetas mahnu grahmata, kurrā tahs nelaimigas deenas bija farakstitas, kurrās ne kahds darbs ne isdohdotees un tadeht arridsan ne kas ne effoht eesahkams jeb darrams u. t. j. pr. Us mannu waižafchanu es dabbuju dsirdeht, ka weens gudri ismahzihts Pohlu skrohderis scho gabbalu no sawas grahmata isteizis. Jkweens nomannihs, ka es schahs mahjas lau-dis par schahs grahmata nelectibu, kà pee-nahkās, pamahzihts un winneem tohs wahr-dus pee firde lizzis: Sargaites no teem wiltigeem praweescheem, kas awju drehz-bēs pee jums nahf (t. i.: ar augstu gudribu un Deewa wahrdu saprafchanu leelijahs), bet no eekschpuffes plehziigi wilki irr (t. i.: ihsti ne fo ne proht no Deewa wahrdeem, ar sawu leeku gudribu juhs tiffai apmahna, juhs no teem ihsteem Deewa zelkeem nowill, un, juhsu prahnu fajaukdami, juhs listās eewedd). — Kas Deewa wahrdu usmannigi lassijis, tas gan atsihs, kahda wiltiga schi mahnu grahma-ta irr, kà mas winna faderr ar Deewa wahr-deem, un ka winna tadeht ne warr buht nedf

*) Par scho neeku grahmata arri tappis peeminn-nehis eeksch muhsu Uwischem 1823 Nr. 37.

swehta, nedf no kahda engela farakstita, jo patš Deews aisleeds sawos swehtos wahrdoš tahdu deemu ismekleschanu (3 Mohf. 19, 26. un 20, 6.).

Mums no weena juhrmalneeka ta schein ap-pakschā lassama dseesinina tappe atfuhita, fo tas patš irr fadohnajis un farakstijis. Goh-digs lassitais no schihs dseesininas juhrmalneeku sihnes, pee kurrahn mehds sawus ismestus tihklus juhras leelā klaijunā atrast, un zittus sweijneeku darbus, kas sunn, ar labpatitscha-nu islofihis.

Sweijneeku mehrkis

Tihter kalnā pee Mehseragg-zeema.

To mehrki nem no eglehm,
Lai ne tohp tihkli us sekleem. —
Schein sweijo siwi wiffadu,
Kas ustur lauschu laimibu.

To eglu irraid septinas,
Kas juhrā sihmi dabbujahs;
Kas sweijneeks cet us sweijofchan,
Tad skattahs us tahm eglehm gan.

Us mehrki useek tad zaur tahm,
Kas tihklam peefeets augschgallam,
Jswilkdams tihllu muddigi
To atrohn sweijneeks preezigi.

Jrr laimigs mettums, tad mums irr
Puks siwu, to mums Deews peeschfirr;
Ar spehku ewelk laiwina
Un schigli peebreuz juhrmallā.

Tē jau stahw puiki, meitas, seewas
Us labbu sweiju gaididamas,
Kerer katris laiwu preefchgallā,
Nem tihllu rohkās, ispurga.

Mett kurwids, nese us mahjinahr,
Sahl tihrist, dsihwo wiff' blakkam,
Ar fahlt eesahl' ballina
Un pahrdohd laudim lihdsibā.

Nu rubsu, meeschu puhriau
Wedd mahjās, matt us dsirnowu,
Zepp maifi, ehd ar saimiti
Jr lohpeem atleek sehnali.

To weetu sinn', fur egles aug,
Tur meschā, Rihsteriht;
To augstu kalnu tur eeraug,
Kò nofauz Tihsteriht.

Teesas flubdinashana.

Kurfemmes Gubernementa Baldischana pehz Widsemmes Gubernementa raksteem usdohd wissahm pullizes teefahm pilfatös un us semmehm pehz ta no Rihgës darbu namma isbehguscha wihra Kristjahn Unsë Dinse, no leelas Wirzawas, mekleht un eefsch 4trahm nebdelahm sawus rapportus atsuhtih. Zeltgawas pilli 11tâ September 1824.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteet, ta Patwaldineeka wissas Kreemu Walsös u. t. j. pr., tohp no Rohkaischu pagasta teefas wissi parradu dewejî ta lihdschinniga samneeka Jaunsemju Krista, par kurra mantu dehl truhlamu inventariumu un zittu parradu zaur schihs deenas spreedumu konkursis noliktë, aizinati, pee saudeschanas sawas teefas lihds 29to November s. g., kas par to issehdsamu terminu noliktë, kâ wehlehtë, pee schihs teefas ar sawahm prassichanahm un winnu peerahdischanahm peeteiktes. Zo buhs wehrâ nemt! —

Rohkaischös 17tâ September 1824. 3
(S. W. Lambju Jannis, pagasta wezzakais.
(N. 40.) P. J. Berg, pagasta teefas srihweris.

Kad pee Wergahles un Webbes pagasta teefas weens 12 lihds 13 gaddu wezs behrs firgë ar masu baltu bleffi, kas us gannekli atrasts, nobohtë tappis. Tad tohp scheit sinnedu darrihtë, lai tas, kam

tas subdis buhtu, lihds 31nu Oktober schi gabba pee peeminnetas teefas rastohs, kur pehz taisnahm aplcezinashanahm un atlihdinatahm isdohschanahm to paschu atbabbuht warrehs, pehz pagahjuscha, wirfû peerahdita laika tas patë firgë tai pagasta lahdei par labbu uhtrupâ pahrohtë tapë.

Wergahlë, 20tâ September 1824. 3
Druer Janne, pagasta teefas wezzakais.
F. J. Ekrey, pagasta teefas srihweris.

Zitta flubdinashana.

Labbas ahbolinu sehklas, 2 Rubb. subr. pohdâ, un lehzes pehz lohpu ehdinashanas (Wicken) 1 Rubb. 50 Kap. subr. puhra, Lestenes basnizkunga muischâ irr dabbujamas. 3

S i n n a.

Pee Jahna Wridrikka Steffenhagen un dehla irr schi grahamata:

„Stahsi, pasalkas, dseefmas un mihsklas,“ par pamahjischanu un idlusteschanu, Latweeschu wallobâ farakstias no C. W. Girgensohn, Zehsuteefas prahwesta, Jaunas = Peebalgas mahzitaja. Zeltgawâ, 1823.

eefsch plahna wahka eesecta par 35 subraba kapeiteem dabbujama.

Naudas, Labbibas un Prezzu firgüs us plazzi. Rihgë tanni 29tâ September 1824.

	Subraba naudâ.			Subraba naudâ.	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 Rubbuli 77½ Kap. Papihru naudas geldeja	1	—	1 Pohds kannepu tappe maksahts ar	1	—
5 — Papihru naudas	1	32	1 — linnu labbakas surtes	2	50
1 jauns Dahlberis	—	—	1 — flitakas surtes	2	—
1 Puhrs rudsu tappe maksahts ar	—	70	1 — tabaka	—	75
1 — kweeschu	1	10	1 — dselses	—	75
1 — meeschu	—	60	1 — sweesta	1	70
1 — meeschu = putrainu	1	—	1 muzza filku, preeechu muzzâ	6	75
1 — aufu	—	45	1 — — wihschnu muzzâ	7	—
1 — kweeschu = miltu	1	60	1 — farkanas fahls	6	75
1 — bihdeletu rudsu = miltu	1	30	1 — rupjas leddainas fahls	6	25
1 — rupju rudsu = miltu	—	75	1 — rupjas baltas fahls	4	75
1 — sirnu	—	80	1 — smalkas fahls	4	50
1 — linnu = sehklas	2	—	50 Graschi irr Barra jeb Papihres Rubbulis un Barra nauda stahw ar papihres naudu weenâ maksâ.		
1 — kannepu = sehklas	1	15			
1 — kimmenu	2	50			

Esst zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.
No. 428.